

Nota Universiteitsraad

UR nummer 12/034	Corsanummer 12.30149
----------------------------	--------------------------------

Aan : Universiteitsraad

Van : College van Bestuur

Opsteller : O&O/E. Stiekema

Onderwerp : Wetenschappelijke Integriteit

Status : ter kennisname

Behandeling in : commissie O&O

d.d. 16 april 2012

Kern van de inhoud

Binnen de universiteit rust op alle betrokkenen bij onderwijs en onderzoek de eigen verantwoordelijkheid voor de instandhouding van de wetenschappelijke integriteit. Voor het onderzoek hanteert de Universiteit Utrecht de Nederlandse gedragscode wetenschapsbeoefening en in het onderwijs wordt aandacht besteed aan de basisbeginselen van wetenschapsbeoefening, maar ook fraude en plagiaat. De wetenschappelijke integriteit staat recent in de aandacht, onder meer in de media, en mede daarom hebben college van bestuur en decanen besloten om dit thema ook binnen de Universiteit Utrecht nadrukkelijk op de agenda te zetten. Daartoe heeft het college diverse gremia gevraagd op welke manier het bewustzijn over wetenschappelijk integriteit bij onderzoekers, studenten en promovendi binnen de universiteit kan worden verhoogd. Het college heeft onder meer gesproken met de Adviescommissies Onderzoek en Onderwijs en met de voorzitter en secretaris van de commissie Wetenschappelijke Integriteit. Deze input heeft geleid tot een actieplan waarin actiepunten opgenomen zijn t.a.v. de universitaire Commissie Wetenschappelijke Integriteit, wetenschappelijke integriteit in het bachelor onderwijs en het graduate onderwijs, en de bewustwording bij onderzoekers.

Verzoek aan de universiteitsraad

Het college bespreekt met de universiteitsraad graag het actieplan en meer in het algemeen de vraag op welke manier het bewustzijn over wetenschappelijke integriteit bij onderzoekers en studenten kan worden verhoogd.

Achtergrond

Het college van bestuur heeft in oktober met decanen verkennend gesproken over het thema wetenschappelijk integriteit. Door decanen is opgemerkt dat het van belang is om een cultuur te creëren waarin continu aandacht is voor wetenschappelijke integriteit.

Op landelijk niveau lopen een aantal initiatieven op het gebied van wetenschappelijke integriteit.

De KNAW heeft een commissie ingesteld onder voorzitterschap van prof. dr. Schuyt die zich buigt over de vraag wat er verbeterd kan worden aan de gegevensverzameling en -opslag in de wetenschap. De rector is lid van deze commissie.

De commissie heeft als taak om:

- de bestaande praktijken op het gebied van gegevensverzameling en -verspreiding in kaart te brengen
- na te gaan op welke manier onderzoekers en hun werkgevers er voor zorgen dat normen op het gebied van wetenschappelijke integriteit worden nageleefd
- te adviseren hoe, met name jonge, onderzoekers er toe gebracht kunnen worden om wetenschappelijk integer om te gaan met onderzoeksgegevens.

De commissie zal in april 2012 met een advies komen.

De VSNU en het LOWI hebben het initiatief genomen om de huidige Code Wetenschapsbeoefening te evalueren. Dit heeft een aantal concrete aanbevelingen als resultaat gehad, die de volgende onderwerpen betreffen:

- Definities en de VSNU code wetenschapsbeoefening.
- Taak en rol Vertrouwenspersonen en Commissie Wetenschappelijke Integriteit
- Procedures, termijnen en openbaarmaking.
- Relatie met het Landelijke Orgaan Wetenschappelijke Integriteit LOWI
- Preventie van ongewenst gedrag.

Het voorstel van de VSNU is in te zien op de griffie. In onderstaand actieplan zijn deze aanbevelingen meegenomen.

Actieplan Wetenschappelijke Integriteit

In vervolg op de bespreking met decanen in oktober is een aantal gremia gevraagd om te adviseren welke stappen genomen zouden moeten worden om het bewustzijn over wetenschappelijk integriteit bij de verschillende doelgroepen binnen de universiteit te verhogen. Er is gesproken met de Adviescommissie Onderzoek, de Adviescommissie Onderwijs en met de voorzitter en secretaris van de commissie Wetenschappelijke Integriteit. Met de voorzitters van de Boards of Study van de Graduate Schools zal nog gesproken worden. Deze input heeft geleid tot onderstaand actieplan.

Commissie Wetenschappelijke Integriteit

De Universiteit Utrecht kent sinds jaren een Commissie Wetenschappelijke Integriteit, die het college van bestuur adviseert over klachten op het gebied van wetenschappelijke integriteit. In de Klachtenregeling Bescherming Wetenschappelijke Integriteit wordt het functioneren van deze commissie geregeld. De commissie is op dit moment niet makkelijk te vinden op de website van de universiteit. Ook is op de website geen informatie te vinden over afgehandelde klachten.

Actiepunten

- De plek waar de informatie over de Commissie Wetenschappelijke Integriteit op de website te vinden is wordt aangepast, zodat de Commissie duidelijk zichtbaar is.
- Geanonimiseerde gegevens over behandelde klachten komen beschikbaar op de website van de VSNU, danwel de UU wanneer er geen draagvlak blijkt voor publicatie bij de VSNU. Gegevens worden geanonimiseerd zowel wat betreft naam als wat betreft universiteit.
- In de Klachtenregelingen Wetenschappelijke Integriteit UU wordt een definitie opgenomen van wat wordt verstaan onder schendingen van de wetenschappelijke integriteit waarop de regeling betrekking heeft. Deze definitie komt tot stand in afstemming met de VSNU en het LOWI.

Vertrouwenspersoon Wetenschappelijk Integriteit

Op dit moment is de Vertrouwenspersoon Wetenschappelijke Integriteit van de Universiteit Utrecht en de voorzitter van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit dezelfde persoon, prof.

A.M. Hol. Deze combinatie van functies wordt niet als wenselijk gezien, omdat de voorzitter van de commissie in de situatie kan komen dat hij moet adviseren over zaken waar hij eerder als vertrouwenspersoon is opgetreden. Door de VSNU wordt daarom aangeraden om deze functies te scheiden.

Voorgesteld wordt om een andere Vertrouwenspersoon Wetenschappelijk Integriteit te benoemen. Belangrijk is dat de vertrouwenspersoon voldoende statuus heeft als onderzoeker en een onafhankelijke status heeft.

Actiepunten

- Prof. A.M. Hol blijft de functie van voorzitter Commissie Wetenschappelijke Integriteit vervullen.
- Het college van bestuur benoemt een nieuwe Vertrouwenspersoon Wetenschappelijke Integriteit.
- Er wordt een aangepaste versie van de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit UU opgesteld waarin bovenstaande scheiding van functies verwerkt wordt. Ook worden een aantal procedurele aanpassingen die door de VSNU/LOWI werkgroep zijn voorgesteld meegenomen in deze nieuwe versie.

Wetenschappelijke Integriteit in het Bachelor Onderwijs

De Adviescommissie Onderwijs geeft aan dat het voor studenten van groot belang is dat ze zich in een vroeg stadium bewust worden van de gedragsnormen die gelden tijdens de studie en binnen de wetenschap. Daarbij gaat het niet alleen om normbesef bij fraude, maar om 'wetenschappelijke weerbaarheid', weerstand kunnen bieden tegen de prestatiedruk. Studenten zouden al in het eerste jaar met dit onderwerp in aanraking moeten komen. Docenten zouden in het BKO traject hierop voorbereid moeten worden. De Onderwijsadviescommissie zal graag tijdens een volgende Onderwijsparade aandacht besteden aan dit thema, in de bredere context van 'Young Leaders'.

Actiepunten

- In de Richtlijn Onderwijs 2006 wordt in de paragraaf over het bacheloronderwijs in 1.6 aangegeven dat studenten in alle onderwijsonderdelen moeten worden getoetst op academische vorming. In de richtlijn zal expliciet worden aangegeven dat bewustwording van de gedragsnormen die gelden tijdens de studie en binnen de wetenschap onderdeel is van academische vorming.
- In het deelproject Flexibel eerste jaar van BaMa 3.0 wordt geadviseerd dat elke opleiding een academisch context vak aanbiedt. Aandacht voor wetenschappelijke integriteit wordt onderdeel van een dergelijk vak.
- In het opleidingsaanbod van het COLUU t.b.v. de BKO wordt aandacht besteed aan wetenschappelijke integriteit.
- De Adviescommissie Onderwijs wordt gevraagd om tijdens een volgende Onderwijsparade aandacht besteden aan wetenschappelijke integriteit.

Wetenschappelijke Integriteit in het Graduate Onderwijs

In de volgende vergadering van de voorzitters van de Boards of Study van de Graduate Schools zal het onderwerp geagendeerd worden. De Graduate School Life Sciences biedt sinds vorig jaar de cursus *That thing called science* aan voor promovendi waarin het onderwerp aan bod komt. Bij Rechten is er sprake van het opzetten van een cursus wetenschappelijke integriteit.

Actiepunten

- Inventarisatie van cursussen voor promovendi waarin aandacht besteedt wordt aan wetenschappelijke integriteit, en indien nodig uitbreiding van het aanbod.
- Bezien in hoeverre een verwijzing naar de landelijke Code Wetenschapsbeoefening opgenomen kan worden in het Opleidings- en Begeleidingsplan dat door promovendi ondertekend wordt.

Wetenschappelijke Integriteit bij onderzoekers

De Adviescommissie Onderzoek geeft aan dat belangrijk is dat er een cultuur is op de universiteit waar wetenschappelijk integriteit hoog in het vaandel staat en waarbij collega's elkaar scherp houden. Het is in ieder geval belangrijk dat promovendi tijdens hun opleiding expliciet aandacht

besteden aan ethisch handelen en wetenschappelijke integriteit. Daarnaast moet de universiteit in haar uitingen de normen en waarden op dit gebied duidelijk uitdragen.

Uiteindelijk blijft de onderzoeker zelf verantwoordelijk voor het zorgvuldig bewaren van zijn onderzoeksdata en zorgen dat die beschikbaar zijn voor anderen. Om de onderzoeker hier beter van bewust te maken zou elke onderzoeker gevraagd kunnen worden om bij het begin van zijn/haar aanstelling expliciet een document hierover te laten tekenen.

Actiepunten

In overleg met HR bezien of het wenselijk is om onderzoekers bij het begin van hun aanstelling de Code Wetenschapsbeoefening te laten ondertekenen